

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET
POSTBOKS 8005 DEP
0030 OSLO

Deres ref:
2023/5588

Vår ref:
2024/168-3/008

Saksbehandler
Jonny Lennart Brodersen/

Dato:
Bodø, 09.04.2024

Høringsvar fra Helse Nord RHF knyttet til endringer i sivilbeskyttelsesloven

Helse Nord RHF viser til Justis- og beredskapsdepartementet høringsnotat av 15.01.2024 om endringer i Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile vernetiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) der Helse Nord RHF ønsker å komme med høringsinnspill.

Høringsnotatet viser til regjeringens behov for fullmakter ved sikkerhetspolitisk krise og krig for å kunne mobilisere tilstrekkelig sivil arbeidskraft for å håndtere situasjonen. Helse Nord RHF støtter overordnet forslagene til endringene, som også er i tråd med anbefalinger fra Totalberedskapskommisjonen og Forsvarskommisjonen.

Ressursknapphet på personell vil ofte kunne være den største utfordringen ved større hendelser som rammer samfunnet og totalforsvarsbegrepet blir stadig mer fremtredende etter invasjonen av Ukraina.

Rapportene fra Totalberedskapskommisjonen (NOU 2023:17) og Forsvarskommisjonen (NOU 2023: 14), samt Stortingsmeldingen om helseberedskap (Meld. St. 5, 2023-2024), peker på at Norge har ett helsevesen som Forsvaret er en del av.

I kommisjonsrapportene fremheves også at helsevesenet er underdimensjonert for å kunne håndtere en større nasjonal krise, eller krig, der personellknapphet vil være en utfordring. Stortingsmeldingen om helseberedskap legger stor vekt på fleksibilitet for å kunne møte større hendelser, noe vi også erfarte under pandemien. Det må herunder forventes at personellknappheten innen helse blir utfordrende i krise og krig. Derfor er Helse Nord RHF i tett dialog med Forsvarets personell- og vernepliktsenter for å få oversikt over hvem av vårt personell som er styrkedisponert i Forsvaret, noe som kan bidra til bedre koordinering for å sikre at personellet blir benyttet der de gir mest effekt i totalforsvaret.

For Forsvaret vil det være viktig at de sivile funksjonene og tjenestene i samfunnet fungerer så optimalt som mulig, også i sikkerhetspolitisk krise og krig, fordi Forsvaret er avhengig av ulike samfunnsressurser. Dette gjelder også spesialisthelsetjenesten som vil være en viktig aktør for Forsvaret og befolkningen, i en sikkerhetspolitisk krise og krig.

Også spesialisthelsetjenesten er avhengig av en rekke varer og tjenester for å fungere under kriser og krig. Helse Nord RHF vil derfor peke på et potensielt behov for at leverandører av varer og tjenester, som spesialisthelsetjenesten er avhengig av, også vil kunne få behov for å få tilført arbeidskraft for å fortsette kunne levere varer og tjenester i sikkerhetspolitiske kriser og krig.

Regionale helseforetak, og helseforetak er virksomheter er omfattet av lov om helsemessig og sosial beredskap (helseberedskapsloven). Fullmaktsreglene i helseberedskapsloven § 4-1 tjenesteplikt og beordring. Når vilkårene er oppfylt, kan personell som er beordringspliktig bli pålagt av arbeidsgiver å bli værende i tjeneste ut over ordinær arbeidstid. På samme vilkår kan departementet pålegge personell som nevnt å møte på nærmere angitt sted og utføre nærmere tilvist arbeid innen virksomheter som loven omfatter.

Helse Nord RHF mener det er viktig å sikre tilstrekkelig personell til spesialisthelsetjenesten i kriser og krig, og helseberedskapslovgivningen kan bidra til dette. Likevel ser vi mange avhengigheter til samfunnet forøvrig, og mener forslaget til endring i sivilbeskyttelsesloven vil kunne bidra til å sikre nødvendig sivil arbeidskraft ved å utnytte arbeidskraftressursene i landet. Det er viktig at det eksisterer en god ramme rundt forberedelser, planverk og øvelser og et oppdatert regelverk som endringsforslaget legger opp til, og som kan gi en forsterket legitimitet til den rettslige regulering av sivil arbeidskraftberedskap i sikkerhetspolitisk krise og krig.

Helse Nord RHF har kun vurdert hensynet til foretakets ansvar for helseberedskap, og har ikke gått inn på de juridiske sidene ved endringsforslaget. Fra vår side vil det være viktig at de ulike ordninger og lovverk som regulerer bruk av arbeidskraft i sikkerhetspolitisk krise og krig blir tilstrekkelig koordinert. Ulike regelverk regulerer ulike interesser og hensynet til å oppnå en overordnet prioritering ved bruk av arbeidskraft i vårt samfunn er viktig. Dette gjelder både sivilt og militært.

Vennlig hilsen

Jonny Lennart Brodersen
direktør